

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
— INAPOIAZĂ. —

Unitatea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 50 Lei

Pe 6 luni . . . 26 Lei

Pe 3 luni . . . 14 Lei

Numărul 1 Leu

Pentru inserate se plătește 3 lei de șir garmond. La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate.

Noua conferință catehetică

(=) In 16 August s'a ținut aici la Blaj — după cum anunțasem și în numărul trecut — a două conferință anuală a comisiunii catehetice mitropolitane, înființate anul trecut din partea corului nostru episcopesc, cu menirea de-a fi un organ de îndrumare unitară a învățământului nostru religios de toate gradele.

Prima conferință a acestei comisiuni, ținută în vara trecută, a fost mai mult o întrunire pregătitoare a lucrărilor ce aveau să urmeze. S'au discutat atunci deosebitele probleme ale învățământului nostru religios și rezultatul acestor discuții a fost proiectul de regulament, care avea să normeze, după aprobarea lui din partea conferinței episcopesci, în amănunte activitatea comisiunii. S'a convenit atunci, ca comisiunea să se ocupe de următoarele chestiuni: 1. Stabilirea planului de învățământ religios unitar și obligator pentru întreaga provincie bisericească; 2. Ingrijirea de manuale corespunzătoare pentru toate gradele învățământului; 3. Directivarea și controlul învățământului religios și 4. Inițierea și conducerea de conferințe și congrese catehetice. Asupra tuturor acestor chestiuni proiectul de regulament elaborat anul trecut are precizări de amănunt foarte importante, cari dovedesc că membrii comisiunii au fost deplin conștii de însemnătatea însărcinării primite.

În cursul anului trecut, proiectul de regulament al comisiunii a fost aprobat, fără nici o modificare, din partea conferinței episcopesci, așa că lucrările întrunirii din acest an a comisiunii catehetice, săvârșite în baza unui regulament aprobat în toată regula, nu mai au caracterul unor simple desiderate, ci autoritatea și puterea care le revine în chip firesc prin dispozițiile acestui regulament.

Privite în această lumină, hotărârile mai noue ale comisiunii vor însemna desigur un real progres pe terenul învățământului nostru religios. Astfel, fixarea planului general pentru școlile normale cu 6 clase precum și a programei analitice pentru învățământul religios dela școlile primare va da pe viitor o orientare sigură și unitară în ce privește materialul ce trebuie prelucrat în aceste școli; măsurile ce s'au luat pentru completarea și îmbunătățirea manualelor de toate gradele vor umplea în curând și în această direcție lacunele ce se mai resimt; iar alte hotărâri de însemnătate mai mică vor aduce și ele un curent tot mai viu și mai sănătos pe terenul acestei vitale probleme a bisericii noastre.

Toate aceste hotărâri le întrece însă în importanță aceea referitoare la înființarea fără amânare a inspectoratelor catehetice pentru fiecare eparhie aparte. „Aceste inspectorate catehetice — se spunea încă în adresa din 1 August 1921 a comisiunii către corul episcopesc — ni-se par atât de importante, încât nu

putem să nu Vă rugăm în chip deosebit, să binevoști a grăbi astfel lucrările, încât noul an școlar să le afe deja în funcțiune“. Lucrul nu s'a făcut, pentru că până acum guvernul nu a voit să onoreze acest punct de vedere cu asigurarea retribuțiilor necesare unor atari posturi. Dar dacă comisiunea a cerut acum de nou, și anume tocmai în temeiul unor experiențe nu chiar măgulitoare din ultimul an școlar, ca aceste posturi neapărat să se înființeze cu începerea noului an școlar, chiar dacă pentru prevederea lor nu am putea avea deocamdată oameni întregi, suntem aproape siguri, că cuvântul trup se va face. În fiecare eparhie se va putea afla, fără mare greutate, persoana indicată, care să pornească brazda grea dar aducătoare de mult rod în pământul întelenit al controlului învățământului nostru religios și atunci ea trebuie pusă la muncă.

Comisiunea catehetică a întregii noastre provincii bisericești o cere acum pentru a două-oară și dacă o cere semn că e lipsă și atunci rugarea ei neapărat va trebui să fie împlinită. Iar împlinindu-se aceasta, proxima conferință a comisiunii catehetice va lua o înfățișare cu totul nouă și va aduce roade neasemănate mai bogate decât cele de până acuma.

† Andrei Bârseanu.

La vârsta de 64 ani s'a stins în 19 August la București, unde plecase pentru a-și vedea de sănătatea de mult zdruncinată, bărbatul întregu cunoscut, ca atare de întreagă suflarea românească, care a fost Andrei Bârseanu.

Membru al Academiei Române din 1907, când meritele sale literare l-au ridicat în locul văduvit alui Iosif Vulcan, iar din primăvara acestui an și vicepreședinte al ei, director regional al învățământului secundar din districtul Sibiu și senator ales cu programul vechiului nostru partid politic ardelenesc, președintele din 1911 al primei noastre tovărășii culturale din Ardealul desorbit în mare parte chiar prin opera ei, a avut afară de acestea încă o serie întreagă de alte funcțiuni pe la diferitele noastre instituții religioase, culturale și economice, — pe cari toate le-a servit cu un devotament și zel ce nu putea fi întrecut de nimeni —, așa că moartea lui a provocat regrete unanime în Ardealul întreg.

Funerariile, cari s'au făcut la Sibiu în ziua de 23 August, au fost o grăitoare dovadă despre aceasta. Catedrala tixită de lume sosită din toate părțile țării, și cuvântările ce s'au rostit lângă sicriul său în numele tuturor instituțiilor cari înseamnă ceva în viața noastră românească, fac cea mai deplină mărturie, că în fața mormântului său deschis au plecat steagul chiar și aceea, cari până a fost în viață n'au știut — ori mai curând n'au vrut — să-i aprecieze deplin puterea morală și de morali-

zare ce rezida în neînfrânta lui tărie de caracter.

În numele Blajului și a I. Preasfințitului mitropolit Vasile, care este vicepreședintele „Asociației“, a cuvântat pâr. canonic Dr. Victor Macaveiu, colegul său dela Senat, relevând între altele și faptul, că adurmitul în Domnul, deși membru activ în toate corporațiile bisericii sale ortodoxe, a avut o inimă înțelegătoare pentru rosturile bisericii noastre române unite, având curajul de-a nu secunda anumite ieșiri foarte păgubitoare ce s'au făcut mai nou împotriva acestei biserici.

Odihnească în pace!

O făgăduință arhierescă. În pastorală sa către popor, din care reproducem o parte în foia acestui număr, pâr. episcop Alexandru al Lugojului mănecă din constatarea, că „datorința de căpetenie a unui păstor sufletec este să-și pască turma sa cu cuvântul mântuitor al evangheliei“, și în legătură cu această constatare face făgăduința deosebit de importantă, că precum de astădată așa și pe viitor își va ținea de sfântă datorință „să le împărtășească mereu, cu orice prilej binevenit, învățăturile sfinte ale Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos“. Și pentru ca să ne invedereze și mai bine, cât de mult ține ca lumea să știe, că acest cuvânt nu este o simplă promisiune, Preasfințitul adaugă următoarele: „Vă fac făgăduința aceasta de pe acuma, că la vremea sa să mă puteți lua la răspundere de cumva nu mă voi fi ținut de cuvânt“.

Fixăm cu multă plăcere aceste declarații arhieresti, cari într'adevăr sunt și trebuie să fie programul de muncă al oricărui păstor sufletec și cu deosebire al unui arhieru. În eparhia Lugojului nu va mai fi deci nici „un prilej binevenit“ și desigur nici o serbătoare mai mare (Crăciun, Paști, Rusalii), când arhierul să nu stea de vorbă cu eparhioții săi!

Dumnezeu să ajute noului păstor dreptcredincios al Banatului, inspirând cu darul său și pe toți ceilalți arhieru ai bisericii noastre, să facă la fel.

Tembelism școlar. E vorba de o chestiune ce n'are tocmai mare importanță, dar care ilustrează nu se poate mai bine stările puțin ordonate dela conducerea învățământului nostru: *chestiunea începerii noului an școlar.*

Până acum lumea știa, că anul școlar începe, dacă numai nu obvine ceva neprevăzut, la 1 Septembrie. La sfârșitul anului școlar precedent, băeții știau totdeauna când au să se prezinte pentru a satisface diferitelor îndatoriri dela începutul noului an școlar. Aceste date se publicau chiar și în Anuarele școlare obișnuite la noi, pentru că părinții să fie bine și din bună vreme orientați.

S'au publicat aceste date și în acest an. Dar cum trăim în era reformelor, și cu deose-

bire aceea a reformelor și unificărilor pe terenul învățământului, a trebuit, se vede, ca începutul să se facă cu schimbarea acestor date. Și atunci directoratul din Cluj a venit, după multe pourparle-uri, de-a fixat inscrierile — în a doua jumătate alui August — pe zilele de 7—9 Septemvrie, iar începutul anului școlar pe ziua de 10 Septemvrie. N'a fost însă destulă gălmăceală cu această schimbare întârziată a termenelor cunoscute, ci a trebuit să vină, acum mai nou, un alt aviz — de care ne ocupăm la alt loc —, prin care începutul anului școlar se fixează de nou, și să sperăm pentru ultima oră, pe o nouă dată.

Ei bine, lucrul acesta este curat tembelism. Înțelegem ca lucrurile să se schimbe, dacă sunt cauze, înțelegem ca anul școlar să se înceapă deodată pe toată întinderea țării întregite, înțelegem și aceea, că lucrurile să se facă dela centru din București, dar ca aceste măsuri să se iee în rate, cu 2—3 avizuri contradictorii, cari se urmează la câte o săptămână, și mai ales ca unele din ele să vină abia cu ceva înainte de zilele în cari de obicei se începeau lucrările școlare, asta nu o mai înțelegem și n'o va putea înțelege nimeni, probabil nici chiar aceia cari se joacă atât de ușor cu aceste avizuri școlare.

Este o neglijență culpabilă și foarte păgubitoare, pe care am crezut că suntem datori să o infierăm după merit.

Statul și biserica.

— Reflexii la un articol din „Intrășirea“ al D-lui Al. Lapedatu. —

Ocupându-se de atitudinea nedemnă a unor frați învățători față de bisericile noastre naționale în chestiunea învățământului cu prilejul congresului Asociației lor, ținut la Cluj în zilele trecute, Dl. Alex. Lapedatu, prof. universitar și deputat, constată cu perfectă dreptate: 1. că statificarea învățământului nu trebuie făcută împotriva bisericii și 2. că nu e bine să ne dispensăm de sprijinul bisericii în conducerea școlilor. Constatarea aceasta din urmă e foarte bine venită și merită să fie subliniată.

Dar mai este ceva! D-Sa crede că bisericile noastre văd în statul național românesc un dușman, ca pe vremea ungurească, nu un „factor de sprijin“.

Greșală!

Bisericile noastre — cel puțin cea unită — îl cred aliatul lor cel mai puternic în opera de înălțare morală a masselor, de aceea îl roagă cu toată încrederea să le acorde tot sprijinul posibil în această operă. Cel puțin atâtă să facă și statul românesc cât făcea pe vremuri cel unguresc pentru confesiunile recunoscute. Și statul unguresc subvenționa, spre cinstea lui fie zis, școlile confesionale. Că era mai sgârcit și mai răutăcios cu cele românești, se poate ușor explica din ura națională de care era condus. Statul român nu vrea să subvenționeze din principiu școlile confesionale. Aici e marea greșală și marele pericol. Cu modul acesta statul român condamnă la moarte sigură vechile și venerabilele noastre școli confesionale: Din Blaj, din Beiuș, din Năsăud, din Oradea-mare, ș. a. care sunt scumpe tuturor inimilor românești bine simțitoare. Dacă n'ar fi fost aceste școli confesionale cu preoții lor urgisiți și vlădicii nostri darnici, nu știu unde am fi astăzi. Chiar domni aceia cari au strigat mai mult la Cluj în contra preoților (Șuteu, Pora, ș. a.) au crescut în școlile acestea confesionale. Acestea școli le-au dat armele cu care luptă astăzi împotriva lor.

Dar nu e numai atât. Cu statul s'au făcut experiențe triste în toate părțile lumii. În Franța, în Italia, în Ungaria, în Rusia, etc. După guverne credincioase și cu frica lui Dumnezeu te-ai pomenit dintr'odată cu atești sadea, cu francmasoni și „libercugetători“ de cea mai proastă speță, cu comuniști și bolșevici. Chiar și la noi în România am avut o multime de miniștri atești, cari au făcut și faenepus de mult rău credinței și vieții religioase creștine. E încă în memoria tuturor cazul celebrului C. A. Rosetti, care în calitate de ministru al cultelor și instrucțiunii publice a declarat în plin parlament că-și consideră de un titlu de glorie că nu și-a botezat copii în legea creștinească și că nu crede în erezuri și

ceremonii stupide medievale. Acelaș ministru a trimis profesori atești la seminarul din Curtea de Argeș, unde, la înmormântarea unuia dintre ei, au inscenat cunoscutul scandal public, alungând pe preoții cari au venit să-și îngroape creștinește pe colegul lor mort. De destrăbălarea morală nici nu mai vorbim, fiind bine cunoscută viața puțin înălțătoare de suflete a atâtora dintre bărbații noștri politici, vechi și noi.

Cine ne asigură că nu se va mai repeta cazul lui C. A. Rosetti, într'o ediție și mai revoltătoare? Ori cât respect și dragoste am avea pentru oameni ca dl Lapedatu și alții, credem că d-sa și cei cari cugetă ca d-sa, nu ne pot da garanții suficiente în această privință.

Afară de aceea biserica principiar nu poate renunța la școli. Învățământul aparține, de drept divin, programului ei de acțiune. Sute și mii de ani a susținut biserica singură institutele culturale (școlile), pe când statul nici habar nu avea de așa ceva. Acum vrea să facă monopol și din învățământ și să-l administreze și pe acesta, cum își administrează alte monopoluri.

În definitiv să nu se uite: E ușor să distrugi ceva existent, dar e mai greu să pui ceva temeinic și real în loc. (ig.).

Revista bisericească.

Din toate eparhiile provinciei noastre bisericești ni-se scrie, că numărul tinerilor cari au cerut să fie primiți la teologie a crescut în mod considerabil. Cu deosebire în eparhia Gherlei, unde s'au primit 18 absolvenți de liceu, stările se apropie de cele de dinainte de războiu, și astfel sunt speranțe, că în câțiva ani marea criză de preoți va fi binișor înlăturată.

În legătură cu sfințirea bisericilor din Bucurdea-vinoasă și Chișfalău, anunțate în numărul trecut, pâr. mitropolit Vasile va face în zilele de 26 August până la 8 Septemvrie vizitație canonică în următoarele 25 comune: Alba-Iulia (26—7 August), Bucurdea vinoasă

□ □ Foia „Unirii“. □ □

O pastorală pentru popor.

Preasfințitul Alexandru al Lugojului a dat zilele trecute o nouă pastorală, în care se îndreaptă numai către poporul credincios, vorbind despre rugăciune. Într'un ales graiu popular se arată într'ansa ce este rugăciunea, care este folosul și puterea ei, cum, pentru cine, când și unde trebuie să se facă. — Noi reținem, mai jos, partea ei cea mai însemnată: despre felul cum trebuie să se facă rugăciunea. Putem să învățăm dintr'ansa cu toții.

Dar cum va trebui să fie rugăciunea voastră, iubitorilor, ca de pe urma ei să aveți foloasele mari pe cari le așteptați, și ca ea să-și vădească puterea sa mare față de voi?

Vă veți ruga, iubitorilor fii, cu inimi curate sau pocnite cel puțin; vă veți ruga întru smerenia inimii voastre, cu respectul datorit lui Dumnezeu, cu credință și încredere, în numele lui Isus, cu atențiune și evlavie, cu zel și statornicie, cu supunere în voința lui Dumnezeu, simplu și din inimă, fără de vorbe multe, anume alese.

„Când veți tinde mâinile voastre către mine, întoarce-voi ochii miei de către voi, și de veți înmulți rugăciunea nu voi asculta pe voi, că mâinile voastre sunt pline de sânge. Spălați-vă, curățiți-vă, ștergeți răutățile din su-

șetele voastre dinaintea ochilor miei, părăsiți-vă de răutățile voastre“ (Isaia 1, 15—16). „Apropiati-vă de Dumnezeu și se va apropia de voi: curățiți-vă mâinile păcătoșilor, curățiți-vă inimile voastre cei îndoiți cu gândul. Pătimitiți și lacrimați și plângeți, risul vostru întru plâns să se întoarcă, și bucuria întru tânguire, zmeriți-vă înaintea Domnului și vă va înălța pe voi“ (Ap. Iacob 4, 9—10). — „Domnul eelor mândri le stă împotriva, iară celor zmeriți le dă dar“ (Ap. Iacob 4, 6). Iată! rugăciunea voastră, cum vedeți, trebuie să fie făcută zmerit, pornind din inimi curate sau cel puțin pocăite.

Rugăciunea, mai departe, trebuie s'o rostiți arătând și'n afară tot respectul datorit lui Dumnezeu. Nu s'a rugat Domnul Hristos cu fața la pământ în grădina Getsimanilor? De aceea avem obiceiul așa de frumos de a ne ruga în genunchi cu mâinile încleștate, cu ochii închiși sau privirile plecate, de a ne bate pieptul, cum trebuie să facă toți cei ce-și cunosc povara păcatelor.

Rugându-vă, veți avea mai ales credință și încredere desăvârșită în Dumnezeu. „Și de este cineva dintre voi“, zice sfântul Iacob, „lipsit de înțelepciune, să ceară dela Dumnezeu carele dă tuturor cu dreptul și nu înfruntă, și se va da lui. Iară să ceară cu credință nimica îndoiindu-se; că cel ce se îndoiește este asemenea cu valul mării, care de vânturi se aruncă și se învaluc. Că să nu gândească omul acela,

că va lua ceva dela Domnul“ (Ap. Iacob 1 5—7).

Rugându-vă, vă veți ruga mai ales în numele lui Isus, întrucât vă dați bine seamă, că voi dela voi nu sunteți vrednici să căpătați dela Dumnezeu nici harul cel mai neînsemnat, ci toate numai pentru Isus și prin Isus le primiți, ca dela unul cărui i-s'a dat toată puterea în ceriu și pe pământ și este una cu Tatăl. „Amin, amin, zic vouă, că orice veți cere dela Tatăl întru numele meu, da-va vouă“ (Ioan 16, 23). În Isus puneți-vă deci toată nădejdea.

Rugați-vă, v'o leg de inimă, cu luare aminte și mult foc. Ceeace zice gura să simtă și inima și toate puterile minții și-a sufletului să vă fie adunate în jurul rugăciunii. „Oamenii cumpăneso inima după vorbe“, zice sf. Grigorie Papa (Moral. lib. 25 cap. 7), „dar Dumnezeu cumpănește cuvintele după inimă“. — „Nu te grăbi cu gura ta și inima ta să nu grăbească a grăi cuvânt înaintea lui Dumnezeu, că Dumnezeu e în ceriu sus, și tu pe pământ jos, pentru aceasta fie cuvintele tale puține“ (Eccles. 5, 1. Și: „Luăm inimile noastre în mâinile noastre în sus către ceriu“ (Plâng. I. Ieremia 3, 40).

Rugați-vă mai ales cu răvnă și statornicie. Rugăciunea cere, dar statornicia câștigă. Dumnezeu vrea să ne pună la probă credința, vrea să ne sporească dorința fierbinte după ceea ce cerem, să ne facă să prețuim darurile sale, de câte ori nu ne împlinește cererea îndată. „Întru nădejde bucurându-vă, în necazuri

(28 Aug.), Cricău și Benic (29 Aug.), Cetea și Galda sup. (30 Aug.), Galda inf. și Teiuș (31 Aug.), Coșlar, Galtiu și Sântimbru (1 Sept.), Oieșdea și Bărbant (2 Sept.), Chișfalău (3 Sept.), Șard și Ighiu (4 Sept.), Vințul de jos și Cârna (5 Sept.), Sebeșul săsesc și Cut (6 Sept.), Oarda de sus, Ciugud și Șeușa (7 Sept.), Drămbariu și Totoiu (8 Sept.).

Pentru a da o nouă viață „Reuniunii de misiuni” din eparhia sa, episcopul Lugojului invită preoțimea ca până la 15 Septembrie să se declare în ce calitate dorește a servi interesele reuniunii (ca predicator ori ca confesor), arătându-și și dorințele speciale ce ar avea în legătură cu această importantă mișcare. Ii invită apoi cu toate silințele pentru a câștiga dintre credincioși un număr cât mai mare de membrii ajutători.

Preasfințitul Iuliu al Gherlei a început în 12 August c. vizitația canonică din tractul Lăpușului anunțată în Nr. 2 al acestui organ. Pretutindeni e primit cu căldură adevărat creștinească, cea mai bună dovadă că apostolia ce face răspunde unei adevărate necesități a vremii. Din părțile Lăpușului, unde pregătirile s'au făcut sub conducerea p. Dr. Ioan Șanta, p. episcop va trece în Maramurăș spre a vedea și pe credincioșii, pe cari n'a putut să-i caute cu prilejul ultimei sale vizitații canonice din părțile acelea.

Cu data de 1 August sf. Părinte al Romei a adresat Cardinalului Bisleti, actualul prefect al Congregației seminariilor, o scrisoare apostolică, în care se ocupă de surescendența clerului. Cu adevărată grijă de părinte se indică în această scrisoare cauzele cari au provocat criza de preoți, arătându-se și mijloacele potrivite pentru înlăturarea ei.

În locul Cardinalului Marini, numit protector și vizitator al tuturor institutelor orientale din Roma, sf. Părinte a designat de secretar al s. Congregației pentru biserica orientală, al cărei prefect este el însuși, pe Card. Tacci.

Din Sibiu se anunță, că ancheta în cauze școlilor confesionale se va ținea acolo în 30 August. O anchetă similară se va ținea apoi și la Blaj între 6—10 Septembrie.

răbdători, intru rugăciune petrecând” (Rom. 12, 1) ne îndeamnă apostolul Pavel. „Și le-au zis Isus și pildă, că se cade pururea a se ruga și a nu înceta” (Luca 18, 1).

Iar când vă rugați-vă cu supunere deplină în voia lui Dumnezeu. El știe mai bine ce vă trebuiește, decât ați ști voi înșivă. „Drept aceea zmeriți-vă sub mână cea tare a lui Dumnezeu, ca să vă înalță în vremea cercetării. Toată grija voastră aruncând spre dânsul, că acela grijește de voi” (I ep. Petru 5, 6—7) așa ne sfătuiește sf. Petru în a sa întâie carte săbornicească. „Părinte, de vrei să treacă paharul acesta dela mine: însă nu voia mea ci a ta să fie”, așa ne învață a ne ruga însuși Fiul lui Dumnezeu.

În sfârșit rugați-vă prin cuvinte puține, simple, nemeșteșugite, și nu prin cuvinte a-sume alese cu migăleală. „Iar când vă rugați, nu grăiți multe ca păgânii, că le pare oă întru multă vorba lor se vor auzi. Deci să nu vă asemănați lor: că știe Tatăl vostru cele ce vă trebuieșe vouă, mai înainte de ce cereți voi dela dânsul” (Mat. 6, 7—8), așa glăsuiește Mântuitorul nostru.

Știri mărunte.

Personale. P. V. Ordinariat arhidiecezan a numit pe p. *Aurel C. Domșa*, directorul contabilității dela Adm. centrală capitulară de preot și protopop al Blajului, iar pe p. *Dr. Vasile Danca* de paroh la Gârboș-unguresc.

— P. V. Ordinariat de Gherla a numit pe p. *Mihail Pop* de protopop al Noșigului, pe p. *Traian Trușășiu* de protopop al Bredului, pe p. *Nicolae Costin* de prof. de religie la Satu-mare pe p. *Alimpu Boroș* și pe p. *Alexandru Mihalca* de prof. de religie la școlile din Baia-mare, pe p. *Emil Butuza* de prof. de religie la Bistrița, pe p. *Vasile Ciplea* de prof. de religie la Sighetul-Marmației, pe p. *Anchidim Drăgan* de adm. local la Poieni (vicariatul Rödnei), iar pe p. *Ioan Doboși* de adm. local la Halmeu (prot. Turțului).

Concurs. P. V. Ordinariat arhidiecezan publică, cu terminul de 30 Sept. c. concurs la parohia Măhaciu (prot. Arieș).

— P. V. Ordinariat de Gherla publică, cu datul de 15 Sept. c. concurs la parohiile *Codor* (prot. Gherlei) și *Racșa* (prot. Țării Oașului).

— P. V. Ordinariat de Lugoj publică, cu terminul pe 30 Sept. concurs la parohia *Ticvaniu-mare*.

Aniversarea biruinței dela Mărășești. Un lustru s'a împlinit Sâmbăta trecută, în 19 August, dela marea biruință purtată de armata română asupra dușmanului ce amenința să ne stângă de pe fața pământului. Ca și în trecut, aniversarea acestei biruințe, datorite în mare parte generalului - erou *Eremia Grigorescu*, a fost serbătorită și anul acesta cu solemnitatea cuvenită, relevându-se după vrednicie meritele neperitoare ale eroului conducător, a cărui memorie va trăi veșnic în recunoștința neamului întregit, alături de aceea a ostașilor săi, cari au înseris această zi de glorie în cartea țării iubite.

Locale. Miercuri trecută Blajul nostru a avut un *distins oaspe*, în persoana Mgr. Enrico Benedetti, referentul afacerilor bisericii noastre la Scaunul papal. Venind dela Oradea mare, de unde a cercetat și Stăna de Vale, a plecat Joi dimineața la Lugoj, însoțit de prof. Augustin Popa.

— Cu o abatere supărătoare și păgubitoare, pe care nu putem s'o înțelegem, direcțiunile liceelor noastre anunță, că pe temeiul unui nou ordin ministerial care, se vede, nu precizează de-ajuns, sau fixat pentru începutul anului școlar următoarele: Examenele particulare și diferențiale se țin la liceul de băieți în 12 și 13 Septembrie, iar la cel de fete în 15 și 16 Septembrie, deodată cu cele de corigență, pentru cari liceul de băieți a fixat zilele de 14 și 15 Septembrie. Anunțarea pentru toate aceste examene trebuie să se facă la liceul de fete încă din 14 Septembrie. Elevii de pe clasa I se vor înscrie la liceul de băieți în 16 Septembrie, după ce vor

fi trecut în aceeași ziă peste examenul de primire, iar elevele liceului de fete se vor prezenta pentru clasa I în 18 Sept. până la orele 9 dimineața. Aici se vor urma apoi în 18—20 Sept. celelalte înscrieri (având întâietate elevele vechi) cari la liceul de băieți se vor face în aceeași zi, dar așa, că în 18 și 19 Septembrie până la ora 10 a. m. se vor înscrie numai elevii vechi ai liceului, urmând ca numărul lor să fie completat — dacă va fi loc — cu băieți cari vin dela alte licee numai în zilele de 19 și 20 Sept. Lecțiile se încep la ambele licee în 22 Septembrie.

— Joia trecută, aniversara nașterii *M. S. Regelui*, p. mitropolit Vasile a servit în catedrală, cu mare asistență, o liturghie pontificală. Orașul întreg a arborat din acest prilej steaguri naționale.

Dela școlile normale din Gherla se anunță, că elevii și elevele dela aceste școli au să se prezinte pe ziua de 23 Septembrie. În 24 se va face invocarea Spiritului sfânt, iar prelegerile vor începe în ziua de 25 Septembrie. — Anunțarea se face din partea P. V. Ordinariat eparhial.

† **P. Emil Antal**, parohul din Dubricin (eparhia Orășii), s'a stins la 28 Iulie c. în anul 42 al etății și 17 al preoției sale cinșite. Afară de soția iubitoare îl deplâng 6 orfani minorenii. Clerul tractului său a depus ca cunună nemuritoare Lei 500 la centrul eparhiei, pentruca din interesele acestui capital an de an să se celebreze câte o sf. liturghie pentru odihna lui sufletească. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii”.

V. Lugoj. Că domniile dela putere nu ne au în gușă, și că adese pe față, dar de cele mai multeori în ascuns fac tot ce se poate pentru a slăbi biserica noastră am spus-o de mult. Cele ce se petrec mai nou în legătură cu reforma agrară, care se exploatează, după cum aflăm și de aiurea, în chipul cel mai nerușinat, pentru propaganda proselitistă ortodoxă, ne întărește și mai mult în aceste convingeri. Toate încercările de această natură vor da însă de mal și biserica noastră va câștiga — căci trebuie să câștige — tot mai multă putere.

N. Silvașul de jos. Foaiă vi-s'a trimis pe urma unui aviz primit dela Lugoj. Nu trebuie deci să vă supărați pe noi.

M. Bara. Abonamentul pe 1922 l-am primit și dela Ordinariat, așa că suma trimisă de Dvoastră trece pe 1923.

„KRISTÁLY” — Spălătorie chimică
CLUJ.

Văpsește și curăță

In Blaj e reprezentat prin

Traian Novac,
comerciant.

Cereți pretutindeni „Unirea”!

Coalele de subscripție
ale societății de editură

Sfânta Unire.

sunt a se retrimiti până la ::

1 Septembrie 1922.

Cum se vindecă Reumatismu
și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșură se trimete la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșură, prin o cartă postală adresată la
FARMACIA VOREL din Piața-N.
Moldova

Ordinariatul Arhiepiscopesc — Blaj.

Nr. 3750— 1922.

Concurs la stipendii.

Prin aceasta publicăm concurs până în 30 Sept. 1922 inclusive la următoarele stipendii:

I. Din fundațiunea „Constantin Alutan“.

Un (1) stipendiu de 240 Lei, destinat pentru tineri români gr.-cat., elevi la licee, școli reale, comerciale, universitate, politehnică, agronomie, școala normală, etc.

Consăngenii fundatorului au preferință.

II. Din fundațiunea „Lazar Baldi“.

Un (1) stipendiu de 250 Lei, destinat pentru elevi la licee, români gr.-cat., din județul Clujului. Consăngenii fundatorului au preferință și dacă sunt din alte județe.

III. Din fundațiunea „Alexă Bidian“.

Din venitele acestei fundațiuni se vor împărți stipendii adecvate, tuturor nepoților din frați ai fundatorului și în locul al doilea băieților și fetițelor înrudiți cu fundatorul prin sânge până la al patrulea (IV) grad, născuți din căsătorie creștinească, fără considerare la natura studiilor, ce le urmează. — Nu vor fi eschiși dela stipendii nici aceia cari învață măiestrii.

IV. Din fundațiunea „Ioan Chirilă“.

Interesele disponibile ale fundațiunii acesteia pe anul 1921, preliminate în suma de 275 Lei, în senzul literilor fundamentale se vor împărți în părți egale între consăngenii fundatorului, cari studiază la vre-o școală. Consăngenitatea se consideră până la gradul al VIII-lea.

V. Din fundațiunea „Crișan—Boeriu“.

Un (1) stipendiu de 500 Lei, din fundațiunea familiară Crișan—Boeriu.

Indreptățiți la acest stipendiu sunt necondiționat și fără excepțiune copii, feciori și fete, din familiile Crișan și Boeriu din Abrud, și anume copii rămași după unchii repausați ai fundatorului: Alexandru Crișan, Ioan Crișan și Petru Boeriu și descendenții acelora, până plinesc 30 de ani.

Stipendiul se va conferi celor mai eminenți și mai vrednici din familiile numite, cari vor studia, fie la gimnazii și la universitate, fie și la artele frumoase și tot felul de meserii; iar fetițele la școlile și institutele ecvivalente acelora, ca școala civilă de fete, ori la altă școală de fete superioară, ori institut de instrucțiune pentru lucru de mână femeiesc, economie de casă, sau altă meserie, ori cvalificațiune potrivită femeilor.

Concurenții au să producă extras de botex din matricula bisericească, documente, prin cari să adeverească, că sunt dintre descendenții numiți de fundatorul și să dovedească și aceea, că unde studiază și respective cu care din ocupațiunile înșirate mai sus se cuprind.

VI. Din fundațiunea „Ioan Daniel-Dănuț de Fersig“.

Trei (3) stipendii de câte 300 Lei.

La aceste stipendii pot concurge studenți români gr.-cat. dela ori ce școală, sunt însă preferiți consăngenii fundatorului și numai în lipsa acestora se vor conferi altora.

VII. Din fundațiunea „Petru cav. Ioanette“.

Un (1) stipendiu de 300 Lei, destinat pentru tineri ascultători la medicină, tehnică, ori la științele reale superioare militare.

Un (1) stipendiu de 200 Lei — destinat pentru un tinăr, care va intra în școala de cadeți.

Două (2) stipendii de câte 150 Lei, destinate pentru tineri români, cari vor cerceta clasele liceale ori reale din patrie.

Stipendiile din această fundațiune le pot obține tineri, cari din ambii părinți sunt români de religiunea gr.-cat. ori gr.-ort. din munții apusei ai Ardealului, din comunele Câmpeni, Bistra, Certege, Săcătura, Albac, Scărișoara, Neagra, Vidra de sus, Vidra de jos, Ponorel și Șohodol — și cari vor dovedi totodată, că sunt născuți din părinți adevărați români.

Descendenții în linie directă din familia Ioanette, constatându-se de capabili și diligenți, vor primi stipendiul cu începutul clasei IV-a normale sau elementare și au preferință față de alții.

VIII. Din fundațiunea „Augustin Lăday“.

Stipendiile sunt destinate pentru tineri de naționalitate română și religiune gr.-cat., cu preferință de aceia, cari voiesc a păși pe cariera industrială, comercială, tehnică și agronomică, adevă s'au decis a face studii pe carierele acestea.

Stipendiile din această fundațiune fiind străns atârătoare dela veniteie anuale ale fundațiunii, cari sunt supuse la fluctuațiuni,—conferirea lor este legată de durata unui an școlastic.

Mărimea singuraticelor stipendii o va fixa Consistorul la timpul său.

IX. Din fundațiunea „Alexandru Micu“.

Un (1) stipendiu de 250 Lei, destinat pentru elevi sau eleve ale școlilor medii, comerciale, sau ale școlilor superioare de fete.

Consăngenii au preferință.

X. Din fundațiunea prepositului „Ioan M Moldovanu“.

a) Un (1) stipendiu de 1000 Lei, pentru un student la studii academice și

b) Două (2) stipendii de câte 500 Lei, pentru studenți la școlile secundare de ori ce natură din Blaj.

La stipendiile acestea pot concurge fii de ai arhidiecezei gr.-cat de Alba-Iulia și Făgăraș; preferiți vor fi însă consăngenii fundatorului.

XI. Din fundațiunea „Partenie Moldovan“.

Un (1) stipendiu de 100 Lei, destinat pentru tineri români gr.-cat. dela orice școală, consăngenii cu fundatorul.

XII. Din fund. „Constantin Pappalvi“.

Un (1) stipendiu de 120 Lei, destinat pentru elevi dela ori ce școală. Preferință au consăngenii fundatorului, în locul prim cei născuți în Popfalău.

XIII. Din fund. „Dionisiu de Simon“.

Un (1) stipendiu de 500 Lei, destinat pentru tineri, cari după absolvarea alor cel puțin 6 clase medii, vor studia agronomia. Preferință au rudenii fundatorului.

XIV. Din fund. „Alexandru Șt. Șuluțiu“.

Un (1) stipendiu de 800 Lei, destinat pentru tineri, cari studiază drepturile sau medicina

Două (2) stipendii de câte 600 Lei, și

Două (2) stipendii de câte 500 Lei, destinate pentru tineri, cari studiază la vre-un in-

stitut: drepturile, tehnica, metalurgica, pedagogia, ori științele reale.

Două (2) stipendii de câte 300 Lei, destinate pentru studenți la licee în clasele superioare.

Două (2) stipendii: unul de 210 Lei, altul de 200 Lei, destinate pentru studenți la licee în clasele inferioare.

Dintre concurenți vor fi preferiți aceia cari vor dovedi, că sunt consăngenii cu fundatorul.

XV. Din fundațiunea „Iosif Tarța“.

Un (1) stipendiu de 70 Lei.

Consăngenii fundatorului, nepoții respective descendenții fraților și surorilor carnali ai dănsului, au preferință. Dacă nu se vor afla între concurenți neamuri de ale fundatorului vor fi luați în seamă și alți tineri.

XVI. Din fundațiunea „Vancea Cassa arhidiecezand“.

Un (1) stipendiu de 240 Lei, destinat pentru elevi dela preparandia gr.-cat. din Blaj și eventual și la altă preparandie gr.-cat.

La dobândirea stipendiului din această fundațiune au preferință rudenii fundatorului, chiar și dacă ar fi născuți afară de arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș; dela străini însă să cere să fie fii ai acestei arhidieceze.

XVII. Din fundațiunea „George Vișa“.

Un (1) stipendiu de 300 Lei, destinat pentru studii superioare (academice). Consăngenii au preferință.

XVIII. Din fundațiunea „Ioan Moldovan din Uifalău“.

Un (1) stipendiu de 200 Lei, destinat pentru elevi din clasele primare, liceale și academice.

Consăngenii au preferință.

XIX. Din fundațiunea „Ioan Bob“.

Un (1) stipendiu de 120 Lei.

XX. Din fundațiunea „Petru Maior“.

Un (1) stipendiu de 60 Lei.

XXI. Din fund. „Dr. Simion Romontsai“.

Un (1) stipendiu de 630 Lei, și altul de 604 Lei, destinate pentru studenți la universitate, la politehnică, la academia de pictură, precum și la academia montană și la cea comercială.

Două (2) stipendii de câte 200 Lei și unul de 150 Lei, destinate pentru elevi la licee.

La stipendiile din această fundațiune sunt preferiți cei nobili de origine.

* * *

Concurenții la toate fundațiunile înșirate au să alătore la suplicele lor scrise și subscrise cu mâna proprie în limba română: testimoniu școlastic în copie autentică, *carte de botex, iar nu carte de naștere dela matriculantul civil, sub risicul de-a nu căpăta stipendiu*, atestat de paupertate, atestat medical, și pentru dovedirea consăngenității cu fundatorul, au să alătore atestat dela respectivul oficiu parohial, care să cuprindă tabela genealogică exact dedusă. Sunt datorii mai departe să numească expres institutul, la care vor studia în anul școlar 1922/23, și să determine apriat suma și soiul stipendiului pentru care suplică. Petițiile cari nu vor corespunde cerințelor aci înșirate, precum și cele intrate după termin, nu vor fi luate în considerare.

Blaj din ședința consistorială ținută în 15 August 1922.

(15) 3 - 3